

Slovenská asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov

Slovak Association of SME

Drieňová 37, 82102 Bratislava, IČO: 36065161, DIČ: 2021894171
reg .MV SR OVV/2-20/92-150, t: 0918655134, samp@samp-msp.sk;

Prieskum stavu malého a stredného podnikania a rodinného podnikania

Informácia

Slovenská asociácia malých a stredných podnikov a živnostníkov (SAMP) sa dlhodobo a systematicky venuje problematike podnikateľského prostredia na Slovensku. Výraznú pozornosť venuje sektoru malého a stredného podnikania a rodinného podnikania (MSP a RP).

Úprimne vítame iniciatívu MH SR, zriadenie odbornej pracovnej skupiny k problematike MSP a RP. Predkladaný materiál slúži ako informácia o niektorých vybraných aktivitách SAMP v uplynulých rokoch, prieskume a návrhoch opatrení na zlepšovanie podnikateľského prostredia MSP a RP.

r. 2000

V spolupráci s NADSME publikované Formy a problematika rodinného podnikania:

Sirotka V. a kol. 2000 Formy rodinného podnikania In: „**Skúste podnikat**“, NADSME Bratislava, 2000, ISBN: 80-967788-9-7.

V spolupráci so SŽK, Sirotka V. a kol. 2000 „Základy živnostenského podnikania“, SŽK Žilina, Interná publikácia komory 31.11.2000.

r.2013

V spolupráci s výborom NR SR pre hospodárske záležitosti v r. 2013 spracovaný návrh **Zákona o rodinnom podnikaní**, s predpokladanou účinnosťou od 1.1.2014. V NR SR v druhom čítaní neprešiel. Opätovný pokus v r. 2015 tiež neuspel.

Niektoré aktivity v oblasti RP:

V rokoch 2014 - 2020 naďalej prebiehal systematický prieskum MSP a RP a čiastočné závery a návrhy v tomto období boli okrem iného predmetom rokovaní na:

- **Medzinárodnej vedeckej konferencii** Katedry podnikovohospodárskej Ekonomickej univerzity v Bratislave (EUBA), „**Aktuálne problémy podnikovej sféry 2014**“, 15.5.2014.
- **Konferencii** v rámci programu „**Rok rodiny**“ 13.5.2015, prezentované poslancom NR SR, konanej pod záštitou podpredsedníčky NR SR.

r. 2016

- **Vedeckej konferencii** „**Rodinné podnikanie a návrh nového daňového systému**“. Bratislava, 10.5.2016 pod záštitou rektora EUBA a prezidenta SAMP, s účasťou predsedníčky výboru NR SR pre hospodárske záležitosti, Ing. Kiššovej, vedeckej a podnikateľskej verejnosti.

- **Medzinárodných vedeckých konferenciách** k podnikateľskému prostrediu organizovaných Vysokou školou ekonomiky a manažmentu verejnej správy (VŠEM VS) v r. 2016 a 2017.

- Spracovane: **Sirotko, V.: Koncepcia nových daňových systémov v podnikateľskom prostredí.** In. Finančný manažér, Slovenská asociácia podnikových finančníkov, ISSN: 1335-5813, Roč. 2016, č. 2.

r. 2017

- Spracovanie: Sirotko, V.: **Rodinné podnikanie, Rodinné zdaňovanie,** SAMP, SCIÚM, Bratislava 15.02.2017.

Z podnetu predsedu NR SR sme v oslovili krajiny V4 a v spolupráci SAMP a EU BA uskutočnili:

- **Medzinárodnú konferenciu, MSP v hospodárskom priestore EÚ, Bratislava 8.11.2017** s účasťou partnerskej organizácie, „Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR“. (AMSPaRP v ČR). Záštitu prevzal predseda vlády SR, garancie rektor EUBA a prezident SAMP. Konferencia prijala spoločné **Memorandum** o spolupráci medzi SAMP a EU BA na prieskume stavu MSPaŽ a RP.

Dôvod prieskumu:

Rodinné podnikanie nie je na Slovensku zakotvené v legislatívnom prostredí a súčasná legislatíva rodinný podnik ako taký nepozná. Pri činnosti Rodinného podniku (RP) tak prichádza k stretu postojov a záujmov členov rodinného podnikania a súčasnej legislatívy, orientovaného na klasické obchodné spoločnosti. Značná časť sektoru malého a stredného podnikania a živnostníkov (MSPaŽ) má charakter Rodinného podniku, avšak na Slovensku relevantná štatistika rodinného podnikania nie je dostupná z dôvodu **absencie definície RP.**

r. 2018 – 2019

Výsledky prieskumu a návrhy boli publikované:

Sirotko, V.: **Rodinné podnikanie a právne prostredie SR:** Ekonomické rozhlady, vedecký časopis Ekonomickej univerzity v Bratislave, č. 3/2018, ročník 47/2018.

V spolupráci s AMSPaRP v ČR prebiehal **intenzívny prieskum** prostredia MSP a RP.

Na Slovensku SAMP uzatvorila **dohody o spolupráci** s:

- Ekonomickou univerzitou v Bratislave,
- Vysokou školou ekonomiky a manažmentu verejnej správy (VŠEM VS),
- Paneurópsku vysokou školou v Bratislave (PEVŠ),
- Asociáci malých a středních podniků a živnostníků ČR“ (AMSPaŽ ČR),
- Slovenským cechom informatiky, účtovníctva a manažmentu (SCIÚM),
- Actoris System, s.r.o., Bratislava.

V ČR uskutočňovala prieskum AMSPaŽ ČR v spolupráci s univerzitami:

- Vysoká škola ekonomická Praha,
- Technická univerzita Liberec,
- Vysoká škola finanční a správní Praha.

Následne spolupracujúce organizácie usporiadali ďalšie tri významné medzinárodné podujatia:

- **1. Medzinárodnú konferenciu k RP, „Následníctvo v RP“** 30.1.2018 v Prahe, usporiadanú AMSPaŽ ČR. Záštitu prevzal a zúčastnil sa predseda vlády ČR, tiež ministerka Obchodu a průmyslu ČR. Zástupcovia SAMP a AMSPaŽ ČR uzatvorili spoločné **memorandum** o spolupráci a **rok 2018 vyhlásili za „Rok rodinného podnikania“**.
V Českej republike, podľa vyjadrenia predsedu vlády ČR, Andreja Babiša na konferencii, tvorí v sektor RP až 75 – 80 % sektoru MSPaŽ v ČR.
- **Konferenciu „Klub podnikateľů“, zameranú na rodinné podniky**, 10.10.2018 v Prahe usporiadanú AMSP ČR, za účasti cca 500 zástupcov podnikov rodinného charakteru a delegácie SAMP. Záštitu prevzal prezident ČR, zúčastnili sa predseda vlády ČR, ministerka práce a sociálnych vecí ČR a ministerka obchodu a průmyslu ČR, tiež vládny splnomocnenec pre MSP.
- **Konferenciu „Prvé česko-slovenské stretnutie rodinných firiem pri príležitosti 100. výročia vzniku ČSR a 25. výročia vzniku SR a ČR“**, v Bratislave 14.11.2018,. Na konferencii boli prezentované výstupy z prvej etapy prieskumu v SR a ČR:
 - **Prieskum stavu RP v SR, spracovaný SAMP,**
 - **Analýza malého podnikání 2018, spracovanú AMSPaŽ ČR,**
 - **Návrh Definície rodinného podnikania, SAMP a AMSPaŽ ČR.**

Konferencie sa zúčastnil št. tajomník Ministerstva obchodu a průmyslu ČR, p. Robert Szurman, št. taj. Ministerstva hospodárstva SR, p. Rastislav Chovanec, zástupcovia 14 rodinných firiem z ČR a SR, zástupcovia spolupracujúcich škôl v SR, a ČR a odborná verejnosť.

Priebeh prieskumu, spolupráce a závery konferencie boli v r. 2019 prerokované vo Vedeckých radách všetkých spolupracujúcich škôl, kladne prijaté s odporúčaním v prieskume a návrhoch legislatívnych opatrení hlbšie pokračovať. Prieskum pokračoval v r. 2019 a závery prieskumu boli doplnené a prerokované **snemom SAMP 14.5.2019**.

r.2020

Výsledky boli prerokované na spoločnej konferencii SAMP, SŽK a SME Europe:

- **1. „Medzinárodnej konferencii MSP a rodinné podnikanie v Európe a na Slovensku“**, výmena skúseností a príkladov v rámci podpory podnikania rodinných podnikov, malých a stredných podnikov naprieč Európou“, Bratislava 14.5.2020.
- Na konferencii účastníci ustanovili **Platformu Malého, stredného a rodinného podnikania**, v rámci ktorej pokračuje zber poznatkov a návrhov v oblasti MSP a RP na Slovensku.

SAMP a AMSPaŽ ČR vypracovali spoločnú **Definíciu rodinného podnikania**. Vláda ČR svojím uznesením zo dňa 13.5.2019 prijala definíciu do legislatívy ČR. Definícia, navrhnutá SAMP bola predložená ministrovi hospodárstva SR p. Petrovi Žigovi, predsedovi vlády SR Petrovi Pellegrinimu a tiež na rokovaní s Ministerstvom spravodlivosti SR. Vedenie MH SR **konzultácie k návrhu definície odmietlo**.

Je nutné prijať definíciu rodinného podnikania s obecnou platnosťou, ukotvenú v legislatíve SR. Návrhy, spracované SAMP a AMSPaŽ ČR predpokladajú aj spoločný postup a definíciu v rámci V4.

Doterajší prieskumu potvrdil aktuálnosť problematiky a poukázal na potrebu ďalšieho riešenia, najmä zakomponovanie Rodinného podniku do hospodárskeho, sociálneho a spoločenského života a úpravu súčasného legislatívneho prostredia, najmä riešiť otázky:

- 1. Súladu súčasného legislatívneho prostredia a špecifického postavenia a činnosti Rodinného podniku**
Všeobecná problematika v sebe obsahuje viacero otázok, na ktoré predbežný výskum SAMP poukázal.
- 2. Vznik rodinného podniku. Spôsob založenia RP**
Spôsob založenia a registrácie RP.
- 3. Definovanie Právnej formy RP**
Právnická osoba, Fyzická osoba, predmet činnosti, charakteristika RP podľa predmetu činnosti.
- 4. Čo (kto) je rodinným podnikom. Okruh členov RP**
Ustanovenie RP by malo platiť aj na neúplnú rodinu, RP samo zamestnávateľa.
- 5. Majetok RP, definícia majetku RP a majetkovej účasti členov RP**
„Rodinný majetok, majetok Rodinného podniku“ spôsob vzniku a deklarácia majetku jednotlivých členov rodiny na podnikateľskú činnosť, oddelenie majetku RP a vlastného majetku.
- 6. Vlastníctvo RP, vlastnícke právo členov RP**
Spôsob a pravidlá nakladania s majetkom RP.
- 7. Ručenie Rodinného podniku voči tretím osobám, ručenie členov RP**
Miera ručenia RP a členov RP, podiel na rozhodovaní a správe majetku, trestno-právna zodpovednosť.
- 8. Daňový systém RP, daňové povinnosti RP**
V súčasnosti daňová legislatíva nepozná subjektom daňového práva rodinu ako celok.
- 9. Daňové povinnosti členov RP**
Príjmy, súbeh príjmov RP, súbeh príjmov v RP a závislej činnosti, súbeh iných príjmov.
- 10. Zjednodušenie účtovnej evidencie RP**
Živiteľ rodiny môže byť (a často aj) aj je, jednotlivец – živnostník. Nemusí mať k dispozícii tím profesionálnych pracovníkov. Zložitejšie vzťahy v podnikajúcej rodine nie je vždy optimálne riešiť externou účtovníčkou.
- 11. Vzťahy medzi členmi RP, Obchodné a personálne vzťahy**
„Obchodné“ vzťahy a rodinné, možný konflikt záujmov z toho vyplývajúci.
- 12. Zamestnávanie v RP, zamestnancov, členov RP, pracovno-právne vzťahy, závislá činnosť.**
Otázky rozporu ustanovení Zákonníka práce a Zákona o rodine.
- 13. Účasť na SP a ZP, Podmienky BOZP, pracovnej zdravotnej služby a ďalších povinností, zodpovednosť**
- 14. Rodinný podnik a transferové oceňovanie**
Povinnosti vo vnútri RP medzi členmi RP vykonávať Transferové oceňovanie a rodinné vzťahy.
- 15. Následníctvo v RP**
Otázky dedičského práva, právnej účinnosti testamentu, určenie následníctva v RP.

Podrobnejšie v prílohe „Rodinné podnikanie a právne prostredie SR“.

Vedenie SAMP nekoná izolovane, konzultuje a preveruje konkrétne skúsenosti v procesoch podnikania i disproporcie medzi aktuálnymi systémami (právo, predpisy, normy) a dennou podnikateľskou praxou a so svojou členskou základňou. Všetky činnosti boli a sú vykonávané na základe dobrovoľnosti, bez finančného ohodnotenia.

Na uvedenú činnosť, prieskumu a proces návrhov legislatívnych opatrení ako aj na usporiadanie uvedených medzinárodných konferencií a odborných podujatí, sme sa pokúsili získať podporu bývalého vedenia MH SR, tiež priamym rokovaním s gen. riad. SBA za účasti prorektorov všetkých spolupracujúcich univerzít. Žiaľ bezvýsledne. Uvádzame, že vláda ČR takýto prieskum v ČR podporila.

Navrhujeme ako účelné:

1. Otvorenie diskusie k návrhom, vyplývajúcich z prieskumu SAMP.
2. Podporu pre prijatie Definície rodinného podnikania do legislatívy SR.
3. Pomoc pri finančnom zabezpečení pokračovania analýzy problémov rodinných podnikov v SR a tvorby potrebných úprav legislatívy.

Sme pripravení, poskytnúť všetky ďalšie, podrobné informácie k problematike.
Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu a ostávame s pozdravom

Bratislava 2.7.2020

Ing. Vladimír S i r o t k o, CSc.
prezident SAMP

Prílohy:

1. Definícia Rodinného podnikania SAMP 14.5.2019
2. Definícia Rodinného podnikania SAMP 14.5.2019 upr.
3. Definície Rodinného podnikání AMSPaŽ ČR
4. Memorandum o spolupráci SAMP a AMSPaŽ ČR
5. Rodinné podnikanie a právne prostredie pre PS MHSAR 3.7.2020
6. Živnostenské licencie 2017 podklad pre PS MH SR 3.7.2020